

Tukivastemalli oppimisen ja koulunkäynnin tuessa

Arviointi ja vuorovaikutus opetuksessa ja oppimisessä –seminaari

Anne-Mari Kinnunen KM, EO, PsM
Projektitutkija, OPA-hanke, Jyväskylän yliopisto

Arvioinnista

OPS-pohjainen arviointi

- Arviointi suhteessa opetussuunnitelman tavoitteisiin
- Kuinka hyvin oppilas hallitsee ne taidot, jotka opetussuunnitelmassa on määritetty?
- Oppikirjojen arvioinnit ja kokeet
- Usein summatiivista osaamisen arviointia

”Yksilöllinen taitopohjainen arviointi”

- Arviointi suhteessa taidon kehittymiseen
- Missä taidon kehitysvaiheessa oppilas on?
- Mitä keskeisiä valmiuksia ja osataitoja oppilas jo hallitsee?
- Mitä osataitoja on tuettava?
- Yksilöllistä alkuarviointia ja formatiivista oppimisen aikaista seuranta-arviointia

Tukivastemalli

Anne-Mari Kinnunen

Mikko Aro

Vesa Närhi

Hannu Savolainen

staminen ja yksilöllinen arviointi

kitoimisuunnitelma

Sisältö

Menetelmät

Välineet

Kesto

Tiheys

Muoto

Tuen toteutus

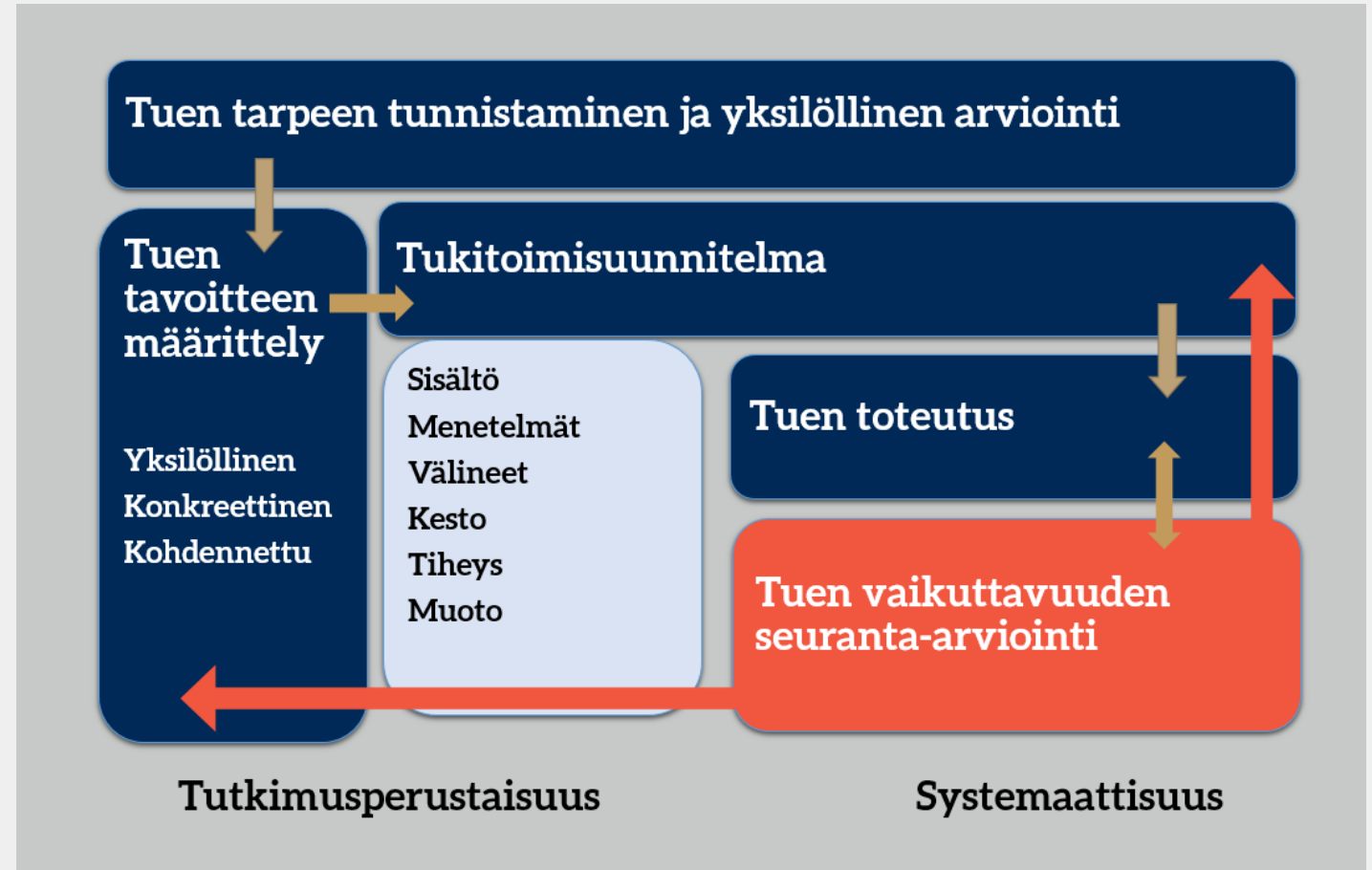
Tuen vaikuttavuuden
seuranta-arviointi

Tukivastemalli oppimisen tuen suunnittelun ja toteutuksen työtapana

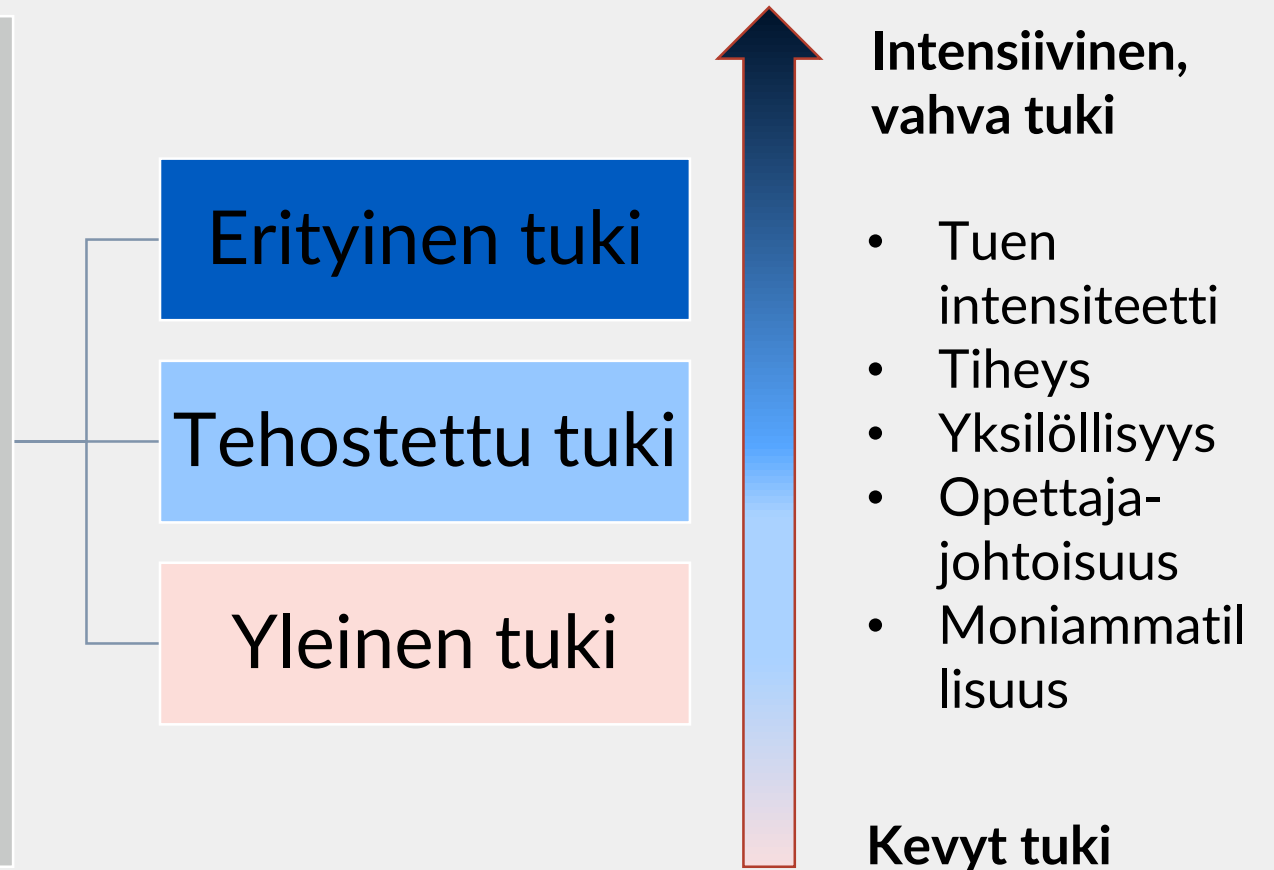
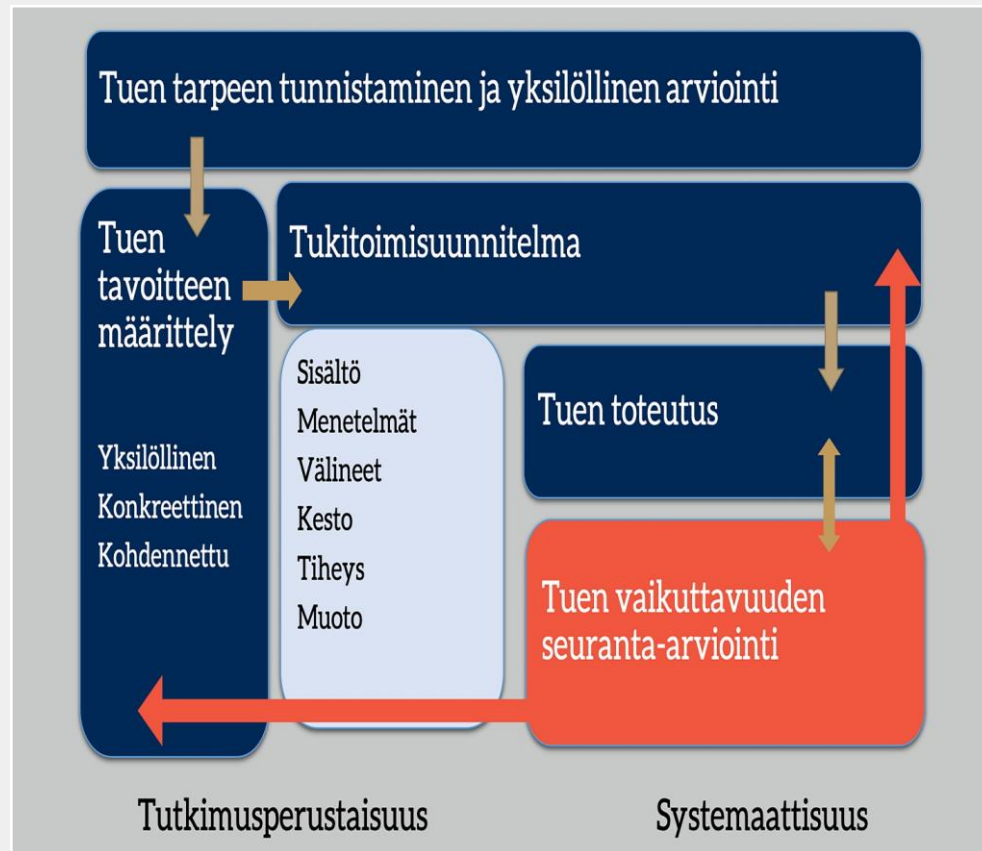
Tukivastemallissa keskeistä

- teoreettisena pohjana RTI-malli (Fuchs & Fuchs, 2007)
- huolellinen yksilöllinen alkuarviointi
- teoria-/tutkimusperustaisuus
- tuen tarkka kohdentaminen
- tuki ja arviointi kulkevat rinnakkain
- arvioidaan tuen vaikuttavuutta eli hyötyykö oppilas annetusta tuesta
- arvioidaan oppilaan edistymistä suhteessa hänen omaan lähtötasoonsa
- jokainen lapsi voi oppia oikeanlaisella tuella (Grigorenko, 2009)

Tukivastemalli koulunkäynnin ja oppimisen tuessa

Arviointi tukivastemallissa

Tunnistava arviointi

- Miten oppilaan osaaminen on edennyt suhteessa ikä- tai luokkatasoon?
- Yleisessä tuessa toteutettavat seulonnat ja ryhmäarviointit koko perusopetusryhmälle

Yksilöllinen arviointi

- Missä taidon kehitysvaiheessa oppilas on?
- Mitä osataitoja ja valmiuksia oppilaalla on?
- Missä osataidoissa oppilas tarvitsee tukea?
- Mitkä muut tekijät vaikuttavat oppilaan osaamiseen?
- Mitkä ovat lapsen vahvuudet? Miten niitä voi hyödyntää opetuksessa?

Tuen vaikuttavuuden arviointi

- Miten oppilaan osaaminen edistyy suhteessa hänen omaan lähtötasoonsa?
- Hyötyykö oppilas annetusta tuesta?
- Miten tukea pitäisi muokata vastaamaan paremmin tuen tarvetta?

Tuen kohdentaminen

Jotta oppimisen tuen voi kohdistaa oikein ja tehokkaasti, edellyttää se

- teoriatietoa taidon kehityksestä ja osataidoista
- tutkimustietoa taidon ydinongelmista
- huolellista, **yksilöllistä arviointitietoa** oppilaan osaamisesta ja taidon kehitystasosta – Mietitään, mistä kehityksen kohdasta oppilasta lähdetään tukemaan
- tietoa tehokkaista tukikeinoista
- tuen vaikuttavuuden arviointia

Säännöllisellä oppimisen seuranta-arvioinnin avulla voi

(Fuchs ym., 2008; Wolf, 2007)

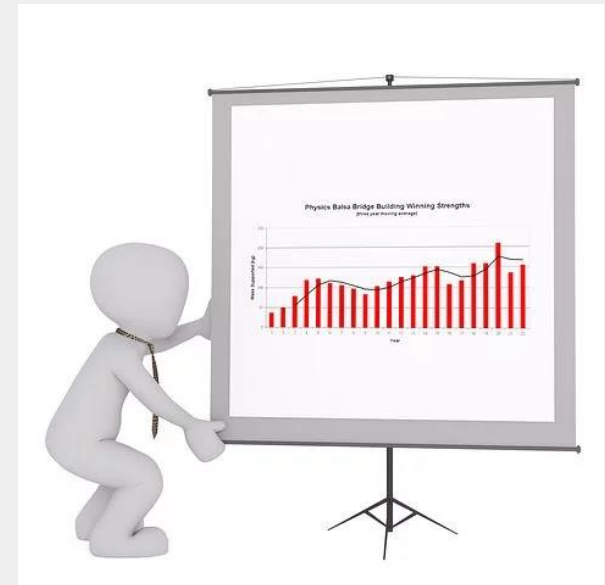
arvioida, hyötyykö oppilas annetusta tuesta (tuen vaste)

tehdä oppimisen näkyväksi

motivoida oppilasta

kehittää ja muokata tukea

vähentää virhearviointien mahdollisuutta ts. kuva oppilaan taidoista tarkentuu

Oppimisen seuranta-arviointi käytännössä

- Edellyttää huolellista alkuarviointia – Arviointi suhteessa oppilaan lähtötasoon
- Suunnitellaan etukäteen, miten ja kuinka usein taidon edistymistä seurataan
- Arvioidaan säännöllisesti ja kohdennetusti niitä osataitoja, joita on tuen aikana harjoitetaan
- Voidaan käyttää itsekehittämiä rinnakkaisia arviointimateriaaleja
- Yksinkertaisia, nopeasti toteutettavia mittareita
- Voidaan arvioida osataidon hallintaa (osaa/ei osaa esim. kirjainten tunnistaminen) tai taidon sujuvoitumista (esim. minuuttiluku)
- Verrataan edistymistä aiempiin mittaustuloksiin
- Vuorovaikutteisuus oppilaan kanssa

	sanalista 1	sanalista 2	sanalista 3	sanalista 4	sanalista 5	sanalista 6	sanalista 7	sanalista 8	sanalista 9	sanalista 10
1	elä	lima	muuta	masto	kesää	silvu	juokse	matoon	itää	häiriön
2	kysy	väärin	kävele	öljyn	ruma	tuli	sinä	piika	palon	kylä
3	puuro	paarit	typpi	kuura	hälyyn	veny	käryyn	sula	rita	valella
4	sima	sure	räsy	setä	pinoon	elellä	puska	pure	kulo	muuta
5	taakka	kylä	talon	puron	siika	laatu	tällä	tyynyyn	kälyn	tiili
6	koota	uuni	särön	säilön	kato	käärön	valoon	laava	saavi	palaa
7	keskiön	rakoon	vaara	ero	te	jätä	parit	kiintiön	menee	käskyn
8	meri	liima	liilat	Kiina	neliön	pakon	häviön	kerä	säätiön	jonon
9	siima	värin	tyyppi	maasto	kesä	tuuli	siinä	piika	itä	häiriön
10	puro	kyylä	muta	setää	sika	silvu	juoksee	maton	paloon	valeella
11	takka	kätköön	räsy	kura	ruuma	latu	käryn	suula	riita	kylää
12	kota	parit	kävelee	säilöön	hälyn	käärön	valon	puree	kälyn	tiili
13	elää	suree	taloon	öljyyn	pinon	eleellä	täällä	tyynyyn	kuulo	muta
14	kysyy	rakon	säröön	puroon	neliön	jäätä	paarit	kiintiön	savi	pala
15	keskiön	uni	vara	Eero	tee	pakoon	puuska	kerää	säätiön	käskyn
16	Meeri	kätkön	liat	kina	kaato	venyy	häviön	lava	mene	jonoon

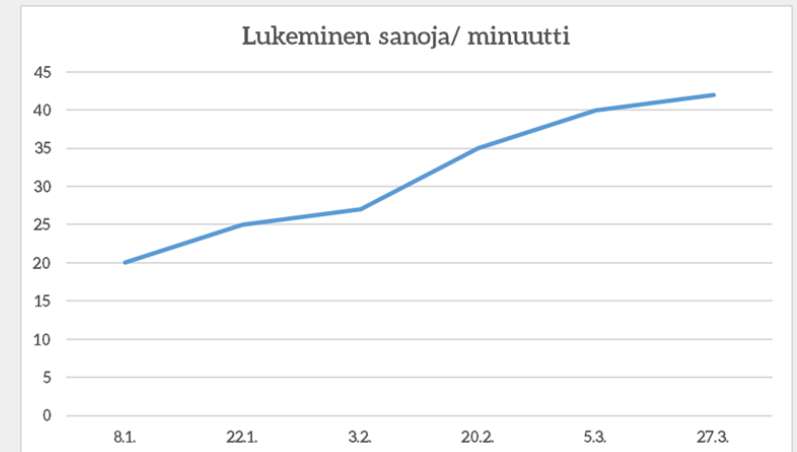

Tuen vaikuttavuuden seuranta - Oppiminen näkyväksi

- Oppilaalla, joka joutuu tekemään paljon töitä oppiakseen on usein kielteisiä kokemuksia kyvykkyydestään
- Taidot saadaan nähdään muuttumattomina, mihin liittyy ajatus, ettei harjoittelu kannata.
- Opittu avuttomuus, sitkeyden puute, tehtävien välttäminen, kielteinen noidankehä
- Konkreetilla mittarilla esiin tuodulla muutoksella lisätään hallinnan tunnetta ja kokemusta siitä, että oppimiseen voi vaikuttaa

Harjoittelu kannattaa!

Hidaskin edistyminen näkyväksi

Tuen vaikuttavuuden arviointi perustuu seuranta-arviointitietoon

Hyötyykö oppilas annetusta tuesta?

Onko tavoite saavutettu?

Oppilaan taidot edistyvät, mutta tavoitetta ei ole vielä saavutettu

Jatketaan tukea

Tavoite saavutettu

Lopetetaan tuki

Oppilas ei edisty odotetulla tavalla

Muokataan tuen painopistettä, kesto tai tiheyttä

Kehitetään tukea vastaamaan paremmin tuen tarvetta

Tuen muokkaaminen

Arvioidaan ja muokataan

- Tuen kohdentamista
- Opetuskäytänteitä
- Palautteen antoa
- Tuen toteutusta, määrää ja tiheyttä
- Oppilaan motivoitumista
- Oppimisympäristöä

TUKIVASTEMALLI

Tuen vaikuttavuuden arviointi ja oppimisen tuen muokkaaminen

Tuen kohdentaminen	• Onko tuen suunnittelun pohjana oleva yksilöllinen arviointi toteutettu huolellisesti? • Onko tuki kohdistettu oikein huomioiden taidon kehitysvaihe ja harjoiteltavat osa-alueet? • Hallitseeko oppilas harjoitteiden kannalta välttämättömät edeltävät valmiudet ja osataidot? • Vaikuttavatko oppilaan muut oppimisvalmiudet oppimisen hitauteen? • Onko opettajalla riittävästi tietoa tuen kohteena olevan taidon kehitysvaiheista, keskeisistä osatekijöistä, ydinpulumista ja tehokkaista tukikeinoista?
Opetuskäytännöt	• Onko tuntirakenne selkeä ja strukturoitu? • Ovatko annetut työskentelyohjeet selkeitä? Ymmärtääkö oppilas ne? • Onko uutta asiaa mallinnettu ja konkretisoitu riittävästi? • Onko varmistettu, että ennen itsenäistä työskentelyä oppilas on saanut riittävästi opettajan ohjausta? • Onko tarkastettu, että oppilas tekee harjoitteet oikein? • Onko tehtävien vaikeustaso sopiva? • Onko sujuvuuden harjoitteluun annettu riittävästi aikaa? • Onko toistoa ja kertausta ollut riittävästi?
Palautteen anto	• Saako oppilas työskentelystään palautetta? • Onko väärät vastaukset korjattu? • Saako oppilas myönteistä palautetta tavoitteiden mukaisesta työskentelystään? • Onko oppilaan oppimisen edistyminen tehty oppilaalle näkyväksi? • Itsearvioko oppilas omaa oppimistaan?
Tuen toteutus, määrä ja tiheys	• Onko oppilas osallistunut säännöllisesti tukitunneille? • Onko tukitunneilla keskitytty asioihin, joihin tuki on suunniteltu kohdistettavan? • Onko tukitunteja ollut riittävän tiheästi? • Ovatko tukitunnit riittävän pitkiä? • Ovatko tukitunnit oppilaan keskittymisen kannalta sopivan mittaisia?
Oppilaan motivoituminen	• Onko oppilas osallistettu oppimistavoitteidensa asettamiseen? • Onko oppilaan vahvuuksia hyödynnetty opetuksen suunnittelussa? • Saako oppilas johdonmukaisesti ja riittävästi myönteistä palautetta tavoitteidensa mukaisesta työskentelystään?
Oppimisympäristö	• Tukeeko fyysinen ja sosiaalinen ympäristö oppilaan oppimista? • Onko oppimista häiritsevät ärsykkeet huomioitu ja poistettu?

Tukivastemalli –lomakkeet (Kinnunen, 2021)

- Lukemisen ja kirjoittamisen taitojen yksilöllinen arviointi -lomake
- Kohdennetun tuen suunnitelma ja tuen vaikuttavuuden arviointi -lomake
- Oppimisen tuen muokkaaminen –lomake

<https://doi.org/10.17011/jyx/dataset/75249>

Kiitos!

anne-mari.am.kinnunen@jyu.fi

Kuvat Pixabay